

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 27. september 2021
Sagsnummer: 2021-606

./.

Til udvalgets orientering fremsendes hermed grundnotat om Kommissionens forslag til ændring af forordning (EF) nr. 1881/2006 for så vidt angår maksimalgrænseværdier for kviksølv i fisk og salt (komitésag).

Forslaget forventes sat til skriftlig afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) med forventet frist den 8. oktober 2021.

Forslaget vurderes at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Rasmus Prehn

/

Jesper Wulff Pedersen

Den 24. september 2021
FVM 097

GRUNDNOTAT TIL EU-UDVALGET SAMT TIL EU-PROCEDURE INTERNT I REGERINGEN

om Kommissionens forslag til ændring af forordning (EF) nr. 1881/2006 for så vidt angår maksimalgrænseværdier for kviksølv i fisk og salt (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændring til forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om ændring af grænseværdier for kviksølv i fisk samt ny grænseværdi for kviksølv i salt (komité-sag). Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) har vurderet kviksølv og fundet, at forbrugere, som har et højt indtag af fisk kan overskride det tolerable indtag med op til seks gange. Det ufødte foster er mest påvirkeligt af kviksølv. EFSA vurderer, at eksponering til kviksølv over det tolerable indtag er bekymrende. Derfor foreslås grænseværdien for kviksølv i visse fiskearter reduceret fra 0,5 mg/kg til 0,3 mg/kg. Grænseværdien på 0,3 mg/kg er ny og betyder, at der fremover vil være 3 grænseværdier på henholdsvis 1,0 mg/kg for store rovfisk, en generel grænseværdi på 0,5 mg/kg og en ny grænseværdi på 0,3 mg/kg. Dette giver bedre mulighed for differentiering. Forslaget vurderes at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Forslaget forventes sat til skriftlig afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) med forventet frist den 8. oktober 2021. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændrede maksimalgrænseværdier for kviksølv i fisk samt ny grænseværdi for kviksølv i salt som en ændring til forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8. februar 1993 om fælleskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler, særligt artikel 2, stk. 3.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet med henblik på legalitetskontrol, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der udtaler sig

med kvalificeret flertal inden for 2 måneder. Kommissionen underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis Rådet vedtager forslaget eller ikke udtaler sig inden for fristen, skal forslaget sendes til Europa-Parlamentet til legalitetskontrol. Kommissionen vedtager forslaget, hvis Europa-Parlamentet ikke inden for en frist på 4 måneder har gjort indsigelse mod forslaget.

Forslaget forventes sat til skriftlig afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) med forventet frist den 8. oktober 2021.

Formål og indhold

Kviksølv kan findes i fødevarer som følge af miljøforurening, hvor kviksølvet stammer fra industriel aktivitet, men også i vid udstrækning fra for eksempel vulkansk aktivitet. Kviksølv som miljøforurening er reguleret under kontaminantreglerne i forordning 1881/2006 med grænseværdier i fiskerivarer og kosttilskud. I takt med bedre datagrundlag for de enkelte fiskearter er det fundet passende med en revision og forfining af grænseværdierne for kviksølv i fisk. Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) vurderede i 2014, at for at opnå gavnlige effekter af fedtsyrer fra fisk, så skal man indtage 1-4 portioner om ugen. Indtag af fiskearter med højt indhold af kviksølv skal dog begrænses.

Indtaget af kviksølv stammer primært fra fisk og fiskerivarer, som har langt det højeste indhold af kviksølv. Indhold af kviksølv i fisk ligger på 0,5-2 mg/kg. Lige nu er der to grænseværdier for kviksølv i fisk: én på 0,5 mg/kg for fisk generelt, dog 1,0 mg/kg for fiskearter, som er listet op. Forslaget vil give en større differentiering idet der indføres en grænseværdi på 0,3 mg/kg, for fiskearter, som listes. En tilpasning af grænseværdierne vil give en bedre understøttelse af kostrådene for fisk, hvor der især fokuseres på ydergrupperne, som er henholdsvis store rovfisk med højt indhold og de meget almindelige spisefisk med lavt indhold. Produkter som overskrider en EU maksimalgrænseværdi signifikant må ikke markedsføres.

Forslaget omfatter:

- Reduktion af grænseværdien for kviksølv i visse fiskearter fra 0,5 mg/kg til 0,3 mg/kg. Grænseværdien på 0,3 mg/kg er ny og betyder, at der er en reduktion i grænseværdien for alle disse fiskearter.
- Visse fiskearter tilføjes til listen over arter, med en højere grænseværdi på 1,0 mg/kg i stedet for den generelle grænseværdi på 0,5 mg/kg. Det vedrører aquitanian pike/Aquitaniak gedde (*Esox aquitanicus*), southern pike/sydlig gedde (*Esox cisalpinus*), greater amberjack/stor ravfisk (*Seriola dumerili*), king mackerel/kongemakrel (*Scomberomorus cavalla*) og tusk/tusk eller brosme (*Brosme brosme*).
- Visse fiskearter er slettet fra listen over arter, med en højere grænseværdi på 1,0 mg/kg og vil dermed få den generelle grænseværdi på 0,5 mg/kg. Det vedrører: anglerfish/havtaske (*Luphius species*), atlantic catfish/havkat (*Anarchichas lupus*), eel/ål (*Anguilla species*), portuguese dogfish/portugisisk pighaj (*Centroscymnus coelolepis*), rays/rokke (*Raja species*) og redfish/rødfisk (*Sebastes marinus*, *S. mentella*, *S. viviparus*).
- Herudover er der en del justeringer med hensyn til artsnavne og slægtsnavne og udspecificeringer til specifikke arter i stedet for listning af hele slægter under den høje grænseværdi.
- Implementering af en ny grænseværdi for kviksølv i salt på 0,10 mg/kg. Grænseværdien er vedtaget i Codex Alimentarius.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Ændringen vil være direkte gældende i Danmark og forventes ikke at medføre andre ændringer af lovgivning.

Konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser, ligesom det ikke vurderes at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser, da fiskearter, som listes til lavere grænseværdi end nuværende generelt ikke vil have problemer med at overholde de foreslåede grænseværdier. Forslaget medvirker til at reducere indtaget af kviksølv.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) vurderer, at forslaget ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet i Danmark.

DTU Fødevareinstituttet vurderer, at kviksølv kan skade udviklingen af hjernen samtidig med, at nogle af fiskeolierne kan være gavnlige for samme udvikling. En del forskning viser dog, at kviksølv og fiskeolier kan påvirke forskellige områder af hjernen. Fiskeolierne forhindrer altså ikke skaderne, men kompenserer for dem. Små børn betragtes som specielt følsomme for kviksølv.

Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet grænseværdierne reduceres.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende høringssvar:

Danish Seafood Association har gennemset Fødevarestyrelsens egne prøveresultater (overvågning og test for tungmetaller) flere år tilbage, såvel for importerede som for dansk landede fisk. Her forekommer ingen testresultater for de listede arter (under pkt. 3.3.2) på over 0,3 mg/kg, så ingen af disse prøveresultater ville falde for den nye foreslåede (reducerede) grænseværdi. Faktisk er billedet, at resultaterne ligger langt under – også den foreslåede lavere grænseværdi. Danish Seafood Association kan støtte forslaget, og ser ingen grund til at supplere ved at indhente testresultater fra medlemsvirksomheders egenkontroltests. De relativt højeste værdier findes ikke overraskende for tun og sværdfisk, men de ligger dog under grænseværdien på 1,0 mg/kg (for kategori 3.3.3.) og er heller ikke en del af herværende revision. Danish Seafood Association forstår, at det vil kræve flere undersøgelser inden Kommissionen eventuelt vil foreslå en højere grænseværdi for disse rovfisk (2,0 mg/kg) – et forslag som tidligere har været i spil.

DI Fødevarer har ingen bemærkninger til ændrede grænseværdier for kviksølv i fisk og ny grænseværdi i salt. DI Fødevarer bakker op om forslagene og er samtidigt bekendt med bemærkningerne fra Danish Seafood Association, som kan støttes.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Forslaget betyder en bedre risikohåndtering i de omfattede fødevarer. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.